

okrajnih društvih premalo goji pedagoška stroka; končno tudi ni prav, da se šopiri med nami tako rada in navzlic „Zvezi“ — razcepjenost za kulisami.*)

Da bi se tudi ta zima kmalu odmaknila od nas želi celo Vaš udani *pesimist.*

*) Ne le za kulisami, ampak uprav na razkritem odru se v najnovejšem času igra prizor, katerega se moramo sramovati in

kateri mora Vas, gospod sodružnik, izpremeniti v postmista „der schärferen Tonart“. Berite zadnje številke „Sl. N.“, kako se kolega Seljan in kolega Tržan javno pulita za vrženo kost. Hvala Bogu, da je v tem gledališču malo tovarišev poslušalcev, ki bi takim prizorom poskrali. Igralca izvestno menita, da sta sama. Ali s tega odra se daleč vidi. Slučajno smo se slišeli z rojakom našega stanu iz „Nove Avstrije“, kateri je tam doli na jugu bral znani prepis ter se ni mogel načuditi taki složnosti (!) v „učiteljskih krogih“. Kje je naš program! Kam pridemo s takim postopanjem! Uredn.

Naši dopisi.

Z Blok. (O naših računicah nekaj.) Večkrat sem se že namenil neko napako grajati, ki se je posebno zadnji čas v obilni meri v učno bistvo vgnezdila, in to je vedna menjava učnih knjig. Dobro se spominjam ministerjalnega odloka (žal, da ga ravno nimam pri rokah), v katerem se poudarja, da naj se z učnimi knjigami glede na materijalne stroške učee se mladine ne menjava vedno ter ne napravlja vedno novih stroškov roditeljem itd. To je veljalo za srednje pa tudi za ljudske šole, ker je bil odlok vsem vodstvom razposlan. Ne le glede na stroške, tudi glede na pouk je to velika nevarnost, da se s knjigami vedno menjuje in to tudi glede na nove natiske. Tako imamo n. pr. pri nas „četrto računico“ (to so gratis-knjige, dovolj jih je za drugi oddelek drugega razreda) iz leta 1878., 1880., 1881., 1883., 1884., 1886., 1887. Ali je v teh kaj bistvenega razločka? Nič; pač pa je toliko zmešanega v nalogah in številkah, da jih ne moremo skupno rabiti bodisi za šolske ali domače naloge. Ako dam nalogo x na strani y v računici l. 1886., nima iste naloge deset ali še več učencev, ki imajo druge

natiske itd. Iz tega se že vidi, kake neugodnosti izhajajo pri pouku s tako različnimi natiski knjig. Naj bi se vendar že prenehalo z vedno menjavo knjig. Vem, da te kratke vrstice so bob ob steno, če jih slavno uredništvo sploh natisniti blagoizvoli — a naj bi bile pa vsaj migljaj n. pr. kakemu učiteljskemu društvu, katero naj bi hotelo potrebne korake storiti v tej stvari ali sploh na to delati, da bi se tej nepotrebnosti povodnji vsaj za nekaj let konec storil, in kadar pa se že kaj v resnici novega ali naprednega izda — naj se izda za vse, ter staro pa vse zavrže, da se more enakomerno in z boljšimi uspehi poslovati.)*

Jožef Bozja — Bloke.

*) Gospod sodružnik ima popolnoma prav in sleherni šolnik mu mora privediti. Tudi od drugih strani smo že slišali jednake tožbe. Navzlic temu pa vendar ni mogoče te nepravilne popolnoma odstraniti. Vsaka knjiga ima svoje hibe, katere se pa navadno šele počakajo, ko je knjiga že nekoliko časa v rabi. Te hibe so se pokazale iz prakse, morajo se pri novi izdaji popraviti, ker tudi v tem oziru je napredek potreben. Da bi imeli samo premožne otroke v šoli, mogla bi se prejšnja izdaja popolnoma odstraniti. Ker je pa navadno več ubogih nego bogatih otrok, je pač težko od roditeljev ubogih otrok zahtevati, da zavrnejo še rabljivo knjigo prejšnje izdaje in kupijo novo. Kakor s drugimi nepravilnimi se moramo pač tudi s to boriti in — po možnosti popraviti. Uredn.

Društveni vestnik.

Iz „Pedagoškega društva v Krškem“. Letnino so plačali:

Za III. leto: Pavčič Jožef, nadučitelj v Velikih Laščah.

Za IV. leto: Jurman Francišek, učitelj v Št. Janžu; Pavčič Jožef, nadučitelj v Velikih Laščah.

Za V. leto: Bauer Ana, učiteljica v Radečah; Brvar Karolina, učiteljica v Škocijanu; Klarič Marija, učiteljica v Novem Mestu; Donati Amalija, učiteljica v Mokronogu; Košenini Ludovika, učiteljica v Mokronogu; Kuralt Kristina, učiteljica v Št. Jerneji; Regnard Amalija, učiteljica v Št. Rupertu; Sittig-Dolinar Elvira, učiteljica v Veliki Dolini; Wrus Marija, učiteljica v Kostanjevici; Šmitik Franciška, učiteljica v Boštanji; Kolnik Avgusta, učiteljica na Blokah; Fabjančič Francišek, učitelj na Bučki; Gebauer Viljem, nadučitelj v Šmarjeti; Grčar Andrej, nadučitelj v Mokronogu; Gantar Ivan, nadučitelj na Studenci; Kaliger Karol, učitelj pri Sv. Križi; Lavrič Francišek, nadučitelj v Škocijanu; Lunder Francišek, nadučitelj na Raki; Lomšek Simon, učitelj v Cerkljah; Lunaček Aleksander, učitelj na Trebelnem; Ljudska šola v

Mokronogu; Okrajna učiteljska knjižnica v Krškem; Muhič Francišek, učitelj v Št. Jerneji; Rodič Ivan, učitelj v Št. Juriji; Saje Ivan, nadučitelj v Št. Jerneji; Trošt Karol, učitelj v Št. Jerneji; Rupnik Ivan, nadučitelj v Leskoveci; Slanec Francišek, učitelj v Radečah; dr. Kos Francišek, profesor v Kopru; Lapajne Ivan, ravnatelj v Krškem; Pavčič Anton, nadučitelj v Št. Rupertu; Zupan Tomo, profesor in vodja v Ljubljani; Francec Stefan, učitelj v Studenem.

Iz IV. Pedagoškega letnika dobe se tudi posebni odtisi in sicer: „Jezikovni pouk v ljudski šoli“ za 80 kr., „Navod k početnemu risanju in oblikoslovju“ za 35 kr. Po pošti 10 kr. (oziroma 5 kr.) več.

Iz radovljiskega okraja. Koncert. Dva meseca sta pretekla, od kar je priredilo „Radovljiško učiteljsko društvo“ prvi svoj koncert. „Tovariš je ob svojem času prijavil jako dovoljen njegov izid: vpisalo se je tedaj 5 šol tega okraja ustanovnimu udruštvu „Narodna šola“.

Dne 2. svečana t. l. pa smo priredili že drugi koncert v isti blagi namen, kakor prvega. Zbralo se je v prostorni dvorani Wuchererjeve gostilne v Lescah

mного odličnega občinstva iz vseh krogov tukajšnjega prebivalstva. Vse točke obširnega programa so izvele se prav mojsterski. Ugajali so posebno šaljivi zbori občinstvu; skoro vse točke vsopreda so se morale ponavljati.

V zadnji odborovi seji pa se je med drugim tudi sklenilo, da ustanovimo orkester. In glej veselja! Pri drugem našem koncertu se je že igralo na godala med posameznimi pevskimi točkami v popolno zadovoljnost. Razvidno je, da se v našem okraju vsestranski deluje v prosep ubožne šolske mladeži.

Čistega dohodka je bilo nad 70 gld., vpisali sta se dve šoli: Radovljica in Bled ustanovnima udoma društva „Narodna šola“.

Po koncertu je bila prosta zabava. Pevci so zapeli še mnogo lepih zborov in kvartetov.

Omeniti mi je še, da smo se v veseli družbi in in pri jako živalmem plesu zabavali pozno v noč.

Po letu v velikih počitnicah napravi naše društvo tretji veliki koncert na Bledu. Takrat toraj na svidenje!

Ig. Rozman. — Mošnje.

Vestnik.

Najvišje imenovanje. Presvetli cesar je vsled Najvišjega odloka od dne 27. prosinca t. l. imenoval ravnatelja državne višje realke v Ljubljani dr. Rudolfa Junovicza članom deželnega šolskega sveta na Kranjskem.

Učiteljske plače na Kranjskem. Kakor čujemo, je razvrstitev učiteljskih plač po novem zakonu že izvršena; torej se je nadejali, da se bodo dne 1. sušca plače že izplačevale po novi uredbi.

Profesor M. Wurner ž. V blaznici v Feldhofu pri Gradci je umrl dne 31. prosinca t. l. bivši profesor tukajšnje višje gimnazije Miha Wurner po dolgotrajni bolezni, 62 let star. Kot rojen Ljubljanečan je dovršil gimnazijalne študije v Ljubljani, visoko šolo pa na Dunaji. Službovati je začel kot suplent v Varaždinu, od koder je prišel v Ljubljano, kjer je leta 1862. postal pravi gimnazijalni učitelj. Potem je služboval več let v Kranji ter prišel leta 1869. zopet v Ljubljano, kjer je ostal do leta 1888. Zaradi bolehnosti je moral prositi za stalni pokoj. Povodom umirovljenja mu je došlo od presvetlega cesarja Najvišje priznanje za njegovo mnogoletno uspešno delovanje. Za časa svojega službovanja v Ljubljani je bil mnogo let član izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole in c. kr. okrajni šolski nadzornik za krški okraj, torej je bil kranjskemu ljudskemu učiteljstvu dobro znan. Priljubljen je bil pri učiteljih kakor pri svojih učencih na gimnaziji, katere je umel z živalmim in zanimivim predavanjem vnemati za svoj predmet. — R. I. P.!

Osobne vesti. G. Peter Šilec je postal stalni drugi učitelj na trirazrednici v Višnji Gori, g. Peter Širc pa stalni drugi učitelj na trirazrednici v Mengši. Stalni so nadalje postali: g. Teodor Schuller na jednorazrednici v Babnem Polju; g. Jožef Petkovek na jednorazrednici v Godoviči; g. Jakob Ancelj na jednorazrednici v Mehovem; g. Karl Rožanec na trirazrednici v Dolenjem Logateci kot tretji učitelj; g. Alojzij Sežun na jednorazrednici v Rovtih (logaški okraj); g. Friderik Pehani na štirirazrednici v Trebnjem kot tretji učitelj; gospa Amalija Koncilija na dvorazrednici v Mirni Peči kot druga učna moč; g. Karl Mataje, učitelj na Rečici na Štajerskem, na štirirazrednici v Šmartnem pri Litiji kot četrti učitelj; g. Janko Leban, učitelj v Avberu pri Gorici, na dvorazrednici v Begunjah pri Cerknici kot nadučitelj; g. Anton Maier na trirazredni mestni nemški deški šoli v Ljubljani kot drugi učitelj in g. Jožef Janovsky, učitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, na trirazredni mestni nemški deški ljudski šoli v Ljubljani kot tretji učitelj; gđena Marija Rooss, učiteljica v Št. Juriji pri Kranji, na trirazredni dekliški šoli v Kranji; gđena Pavla Flesch, učiteljica v Dobrepoljah, na dvoraz-

rednici v Dolenji Vasi pri Ribnici kot druga učna moč; gđena Gabrijele Gogala na dvorazrednici v Dobu kot druga učna moč.

Iz poslednjih sej visokega c. kr. deželnega šolskega sveta. Poleg gori navedenih imenovanj se je izvršila razredba učiteljskih služeb v štiri plačilne vrste na podlagi zakona od dne 29. listopada 1890. l. — Poročilo c. kr. deželnega šolskega nadzornika o stanju srednjih in ljudskih šol na Kranjskem v letu 1889/90. se vzame na znanje in se s potrebnimi navesti odstopi vis. naučnemu ministerstvu. — Vsled naročila se stavi vis. naučnemu ministerstvu predlog za imenovanje okrajnega šolskega nadzornika za nemške ljudske šole v Ljubljani. Trije učitelji dobé zaradi nedostojnega vedenja pismen ukor.

Prvo poluletje na tukajšnjih srednjih šolah in drugo četrtletje na ljudskih šolah se je v soboto sklenilo.

Izboljšanje učiteljskih plač. Doslej jednorazredničarji na Štajerskem niso dobivali opravihnine. Od dne 1. prosinca t. l. dobiva pa vsak voditelj jednorazrednice 40 gld. opravihnine.

Učitelji poslanci. V Švediji ima sedajšnja poslaniška komora 15 poslancev učiteljskega stanu in sicer 9 učiteljev višjih šol in 6 učiteljev ljudskih šol. Iz tega se more sklepati na važnost učiteljskega stanu v Švediji in na uspehe, katere tak zastop obeca učiteljskemu stanu.

P. z B.

K uredbi plač učiteljev srednjih šol. Na dan 15. sušca je na Dunaj sklican zbor učiteljev srednjih šol, v katerem se bode razpravljalo o skupni peticiji na državni zbor za izboljšanje plač. Pripravljata se za ta zbor dva predloga; prvi določuje temeljno plačo s 1.200, 1.300 in 1.400 gld., drugi pa s 1.200, 1.400 in 1.600 gld.

Kazni v šoli. Francoski naučni minister je prepovedal za nadalje vse kazni v šoli. Po novi uredbi se prepusti kaznovanje otrok roditeljem. Vsak otrok dobi knjižico, v katero učitelj vpiše vsako pritožbo. Tako izvedo roditelji, s čim se je otrok pregrešil. Drugi dan mora otrok knjižico podpisano od roditeljev prinesiti nazaj.

Praktična vzgoja deklic. V Norvegiji se kaj dobro skrbi za praktično vzgojo deklic. Tam se ne sme nobena deklica prej omožiti, dokler ne ume dobro presti, plesti in peči. Nasledek tega je, da vsaka deklica v 16. letu že dobro ume lan presti, nogavice plesti in kruh peči.

P. z B.

Ljudsko štetje v Ljubljani. Ljubljana ima 30.505 prebivalcev, torej 1221 več kakor 1880. l. Prvi okraj (šolski) jih ima 4011, drugi (št. Jakovski) 6406, tretji (dvorni) 8710, četrti (kolodvorski) 7774, peti (predkraji) pa 1433, vojaštvo 2171.